

Neil Strong'un Ay'a ayağını basmasından yıllarca önce Jules Verne oraya "gitmişti", düşüncelerinde tabii. Bilim kurgu yazarları birçok şeyi daha gerçekleşmeden çok önce düşünmüşlerdi.

Herbert F. Franke

Çok ilginç bir öykü., Amerikan gizli güvenlik servisi CIA olayın bütün ayrıntılarını iyice gözden geçirmiş ve ondan sonra harekete geçmişti. Fakat sonunda yaptığı hatadan dolayı da utandı.

Casuslukla suçlanan devlet düşmanı Amerikan uyruklu bilim kurgu yazarı C. Cartmill'di. Bu genç 1944 yılında CIA ajanlarının ağılarına takıldı, çünkü "Deadline" adlı öyküsünde büyük ayrıntıları ile bir atom bombasının nasıl işlediğini yazmıştı. Fakat o bunu bilemezdi. O sırada atombombası Amerika Birleşik Devletleri'nin en iyi saklanan sırlarından biriydi.

İlk deney atom bombası, kitabın yayımından bir yıl sonra Amerika'da Arizona çölünde patlatılmıştı. Cartmill, bir casus olmadığını çabukça kanıtlamayı başardı. O'nda çevresini saranların çoğunda olmayan büyük bir hayal gücü vardı.

Cartmill, yarın neler olacağını noktası noktasına tahmin eden tek yazar değildi. Bilim Kurgu yazarları çoğu kez bilim adamlarından daha büyük "peygamberler" olmuşlardı. Onlar, birçok şeyi gerçekleşmeden çok önce hayallerinde "yaratmışlardı".

Amerikalı Neil Strong ilk insan olarak Ay'a ayak bastığı zaman, birçok insan hayalinde çoktan Ay'da yaşamıştı. Jules Verne, Ay'a gidiş projesini uzun yıllar önce, o zamana göre bütün ayrıntılarıyla "Ay'a Seyahat"ında açıklamıştı.

O'nun bu açıklamaları, yıllar sonraki gerçeğe hayret edilecek kadar uymaktaydı: Jules Verne, Ay'a 3 astronot gönderiyordu, gerçekten de Ay'a 3 astronot uçmuştu. Jules Verne'in fırlatma rampası Amerika'da Florida'da idi. Apollo 11 de Florida'dan fırlatılmıştı. Yazar sonunda, uzay başlığını Pasifik Okyanusu'nda Dünya'ya indirir ve bir Amerikan savaş gemisi tarafından denizden aldırır. Amerikalılar da bunun tasamam aynısını yapmışlardır.

Hayal ve Gerçek

ÇAĞIMIZIN HER BULUŞUNU YILLARCA ÖNCE BİR DÜŞÜNEN VARDI

Gelelim yörüngesinde sabit kalan uydulara. Bu uzay cisimleri önceden hesap edilmiş bir yörüngede bulunurlar, bu sayede de daima Dünya'nın üstünde aynı bir noktada kalmaları sağlanmış olur. Sanki demirlenmiş gibi duran bu uydular, bugün özellikle televizyon programları veya telefon konuşmalarını dünyaya yayarlar. Onlar olmasaydı kıtalar üzerinden bütün Dünya'yı dolaşacak şekilde haberleşmeye olanak kalmazdı.

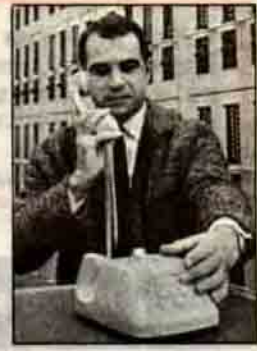
Bu fikrin patentini alacak biri bugün çoktan "köşeyi dönmüş" olurdu. Arthur C. Clarke böyle bir şeyin gerçekleşmesinden 20 yıl önce onu düşünmüştü. Fakat nedense böyle bir fikrin patentini almak hatırına bile gelmemişti. Bunun yerine bu dahiyane prensibinin ayrıntılarını bir Bilim Kurgu dergisinde yayımladı.

Aşı konusuna da yakından bir bakalım: İnsanların hastalıklara karşı aşısı olmaları 1796'da başarıyla gerçekleşmişti. Oysa hastalık yaratan mikroplara karşı bir silâhı İngiliz Francis Bacon ilk olarak 1627'de düşünmüştü.

Bugün hepimiz için çok olağan görünen şeylerin gerçekleşmesi için uzun yıllar geçmiştir. 1861'de Philip Reis'in çalıştırdığı ilk telefon da 1627'de bütün ayrıntılarıyla Francis Bacon tarafından düşünülmüştü.

1850 yılında ilk meteoroloji (hava) istasyonu kurulmuştu. O da 1627'de yine Francis Bacon tarafından düşünülmüştü.

1627'de yayınladığı "Yeni Atlantik" adındaki kitabında Bacon, bir denizaltı'dan bile söz etmiştir. İlk denizaltı 1755 yılında gerçek olmuştur. O zaman, önüne konulan bir pervane ile çalışıyordu ve bir bisikletteki gibi ayakla çevriyordu.

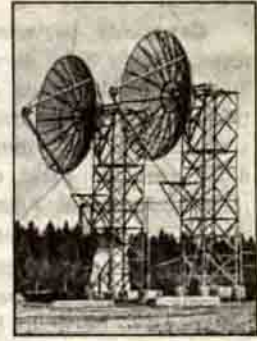

Ay uçuşu: Hayal 1864
Gerçek: 1969

Laser: Hayal 1923
Gerçek: 1960

Denizaltı Hayal: 1627
Gerçek: 1775

Telefon-Hayal : 1627
Gerçek: 1861

Hava İstasyonu: Hayal 1627
Gerçek: 1850

Atom Bombası Hayal
1944
Gerçek : 1945

Aşı maddeleri Hayal:
1627
Gerçek: 1796

Radar-Hayal: 1927
Gerçek: 1935

Fakat Bilim Kurgu yazarları yalnız teknik şeyler yazmazlar. Uzaktan ders veren okullar da ilk önce Alman utopisinin eski ustası Kurt Lasswitz tarafından düşünülmüştür, uçaklar suni hava kontrolü ve moda dansları da.

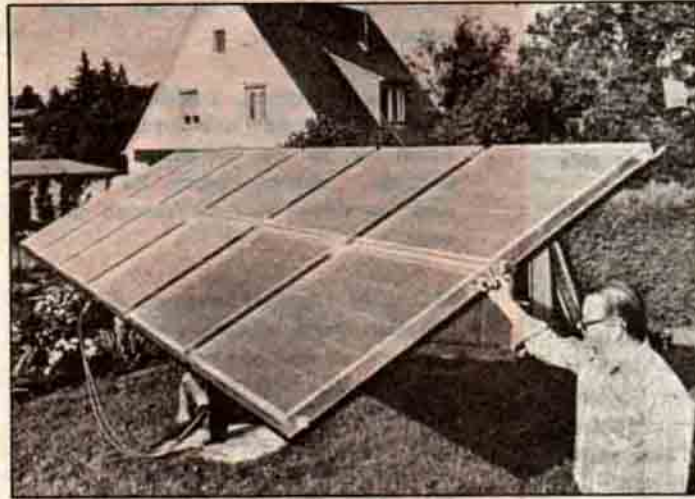
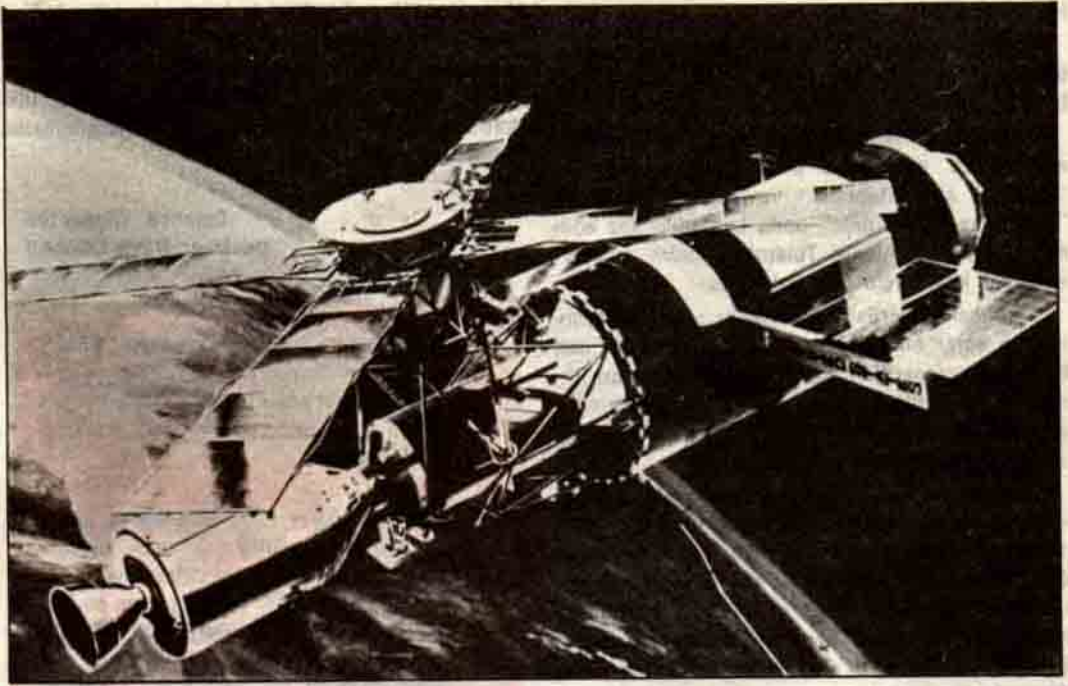
Acaba Bilim Kurgu, her zaman geleceğe egemen mi olacaktır? Ünlü Amerikan yazarlarından Robert A.Heinlein şöyle diyordu: "Bilim Kurgu peygamberlik değildir". Utopi'leri (görünüşte olmayacak garip şeyleri) yazan yazarlar, daha fazla basit reçeteleri izlerler. Onlar ele aldıkları olayı olacaktıymış gibi kabul ederler, az veya çok onun gerçekleşebileceği bir geleceği düşünürler. Fakat bunun bilimsel öngörüsü ilgili bir yanı yoktur, daha fazla hayal gücü ve böyle yeni bir şeyin var olmasından duyulacak heyecan ve tatmin olma hissi.

Edebiyatçılar tarafından kendilerinden sayılan tek bilim kurgu yazarı Polonyalı Stanislas

Lem, sanatında daha da ciddi ölçüler tanır. O'na göre "geleceğin gerçek sınır çizgilerini bozmayı falcılara bırakmak daha yerinde olur." Meslektaşları hakkındaki hükmü de şöyledir: "Onların % 98-99'u, 3 sınıf okuduktan sonra beyinlerinin yetersizliği yüzünden okulu bırakmaya mecbur olanlardır."

Buna rağmen Lem de bilim-kurgu romanları yazmaya devam eder. Birçok başka yazarlar da mesleklerini severek sürdürmektedirler. Kendilerine teknik peygamber veya kâhin denilmesini istememelerine rağmen, yazdıkları düşüncükleri birşeyin gerçekleştiğini görünce kıvanç duyarlar.

Ciddi bir çalışma ile Bilim Kurgu arasında dalma açık bir düşmanlık olacaktır. Fakat cep-heler artık yıkılmaya başlamıştır. Daha 1955 te televizyon Profesörü Heinz Haber şöyle demişti: "Mesleğimde bilim kurgu ile olan her

Uzay İstasyonu: Daha bu yüzyılın başında düşünül-müştü.

Güneş enerjisinden fay-dalanma: 80 yıl önce dü-şünülmüştür.

türlü bağı reddetmek zorunda olduğumu söylemek isterim, karşıt durumda mesleğimin ciddiliğini tehlikeye sokmuş olurum." Haber, şimdi bilim kurgu yazmaktadır. Tabii seviyeli olarak. Eleştirici ve bilim kurgu yazarı Dieter Hasselblatt de şöyle diyor: "Dünün geleceği bizim bugünümüz değil midir?"

Acaba kısmen öyle değil midir? Özellikle uzay uçuşları bilim kurgu olmadan düşünülecek şeyler değildi. Buna rağmen madalyonun bir de öteki yüzü vardır. Uzay uçuşlarının büyük babası sayılan Rus Konstantin E. Ciolkovskiy,

1923 te "Gezegenlerin aralarına gidecek roketler" adlı kitabını yayımlamıştı ve bu kitap tam anlamı ile bilimsel bir yapıtı.

Ciolkovskiy'in kitabında yazılanların birçoğu bugün bile roket tekniğinde geçerli sayılmaktadır: çok kademe prensibi gibi, uzay elbiseleri ve onların uzay iklimine alıştırılması. O, daha o zaman havanın yenilenmesi ile insan salgılarının dışarıya atılma prensibini çözmüştü. Fakat bunları kimse ciddiye almadı. Ondan sonra Ciolkovskiy geleceğe ait bir roman yazdı: "Yer yüzünün dışında" bu okundu, hiç olmazsa genç-

ler tarafından.

Bilim kurgu romanlarından geçen yol daha birçok şeyler aldıktan sonra ancak gerçekleşebildi.

İlk Laser 1960 da gerçekleşti. Ölüm ışınları adı altında çok daha önce Isaac Asimov'un "Reason" adlı kitabında ve J.T. Mc Inosh'un "The Bliss of Solitude" unda Lasardan söz edilmişti. 1923 te Alexej Tolstoi "Ölüm şuaları" adındaki kitabı için onu bulmuştu.

Güneşin enerjisini yakalayan uzay istasyonları ve solar hücrelerini ilk ortaya atan bir lise Fizik öğretmeni olan Kurd Lasswitz'ti. Mars insanları ile ilgili bir kitabında foto hücrelerini de kapıları açık kapamasında kullandırıyordu, yalnız Merih insanları ortada yoktu.

"Voyager" sondası Saturn'e gönderildiği vakit, Amerikalılar çok eski bir reçeteden faydalandılar: Swing by. Voyager'ı, Jüpiterin o kadar yakınından geçirdiler ki, sonda, dev gezegen tarafından yakalanamadığı gibi kuvvetle etkilenip ivmelendi ve böylece Saturn'e erişmeyi becerdi. Bu metod yıllar önce Alman Jules Verne'i Hans Dominik tarafından az enerji ile uzaya uçmak yolu olarak ortaya atılmıştı. Dominik, atom fiziğinin derinliklerine de girmişti. "Atom ağırlığı 500" adlı romanında o zamana kadar mevcut olmayan bir atomdan söz etmişti. Bu şimdiye kadar bilinen elementlere oranla çok daha ağır bir çekirdeğe sahip olacaktı ve bu yüzden de akla hayale gelmeyen nitelikleri olacaktı.

Uzun zaman ağır atomların çabukça ayrışacağı sanılmıştı. Süper ağır elementler olanak dışı görülüyordu. Şimdi atom fizikçileri birgün böyle elementlerin yapılabileceği kanısındadırlar. İlerisi için düşünülen şeylerden biri, kendi kendini yapan ve geliştiren otomatlardır. 1835 te İngiliz Samuel Butler "Ergihwon veya Dağların öteki tarafı" adlı eserinde bunlardan söz etmişti. Böyle otomatlar bugün daha yoktur. Fakat yakında olmayacaklarını artık kim ileri sürebilir.

Biyokimya Profesörü Isaac Assimov'un konuşan otomatları artık bir gerçektir. Herkes onları dinleyebilir. Böyle bir otomat Hamburg, da trenler hakkında bilgi vermektedir. (Telefon:

040/333053) Gelecekte de bugün bir bilim Kurgu yazarının düşünüp yazdığı, gerçekleşecektir. Amerikan firmaları buna öylesine inanmaktadırlar ki, geleceğe ait romanları sürekli olarak dikkatle taramakta ve işe yarayan fikirleri araştırma konusu yapmaktadırlar.

Science Digest'ten
Çeviren: Nüvit OSMAY

● Dünya'nın en büyük teleskopu, 6 m.lik aynası ile Sovyetler Birliği'nde Semi-rodriki Dağı'ndadır. Bu Teleskop ile 15.000 mil uzaklıktan bir mumun ışığı incelenabilir.

● Okul çocukları bile, Einstein'ın kütle ve enerjinin eşitliği, $E=m.c^2$ denklemi bilir. Ancak sonuçları hala şaşırtıcıdır: 31 gr.lık herhangi bir cismin kütlesine eşit olan enerji, 100 Watt'lık bir ampulü, 1 milyon yıl yakmaya yeterlidir (Homo erectus'un balta kullanmaya başladığından bu yana geçen süreden biraz az).

● Konuşmak ucuzdur; özellikle gerekli enerji gözönünde bulundurulduğunda. Bütün bir yıl hiç kesintisiz konuşulduğunda harcanan enerji, bir fincan suyu kaynatmak için gerekenden daha azdır.

● M.Ö. 2580 yılından, Rönesans dönemine kadar, insan elinden çıkan en yüksek yapı ünvanı Mısır'daki Keops piramidindeydi. 1548 yılında bu ünvanı, Londra'daki Lincoln Katedralinin merkezi kulesi ele geçirdi. Günümüzde ise insan eseri olan dünyanın en yüksek yapısı, 700 m.lik yüksekliği ile Polonya'daki bir radyo istasyonu kulesidir.

"Sokakta oynayan çocuklar, fizikteki en önemli sorunumu çözebilirler, çünkü onların, benim çoktandır yitirdiğim, duygusal bir algılama yöntemleri vardır."

Robert Oppenheimer